

την παρέκκλιση από ό,τι αποτελεί αφηγηματική νόρμα.

Μετρωριζόμενος ανάμεσα στην πραγματικότητα, τη φαντασία και το όνειρο ο μύθος είναι τόσο απίθανος, ώστε θα μπορούσε να προκαλέσει την ανία του αναγνώστη, αν δεν ισοροπούσε θαυμαστά ανάμεσα στην οικονομία της πλοκής του και στις ευρηματικές παρεκκλίσεις του απ'αυτήν. Όμως, τα αφηγηματικά επίπεδα αλληλοδιαπλέκονται και η πλοκή είναι τόσο κατακερματισμένη, με πρόδρομες μνήμες και ένθετες ιστορίες, ώστε μόνο μετά το τέλος της ανάγνωσης και της τελευταίας σελίδας αποκαλύπτεται η εσώτερη λογική της.

Ό,τι υπερσχύει βέβαια δεν είναι η αληθινότητα ενός φανταστικού περιστατικού, αλλά η υπονόμηση της πραγματικότητας από τη φαντασία, της αλήθειας από το συγγενικό της ψεύδος, της καθεστηκυίας τάξης πραγμάτων από την αυθαίρετη συναρμογή τους. Χρησιμοποιώντας τρία στοιχεία που αποτελούν λέξεις κλειδιά για την ποιητική του Σκαρίμπα - ρόλος, μεταμφίηση, ψεύδος - , αλλά και δομημένα πάνω σε μια πυραμίδα κατασκευασμένη από ψευδή, Το Βατερλώ δυο γελοίων, θα μπορούσε να ισχυριστούμε κανείς, ότι συμπυκνώνει την ποιητική του ψεύδους (και της ψευδαίσθησης), διάσπαρτη και σε θεωρητικό επίπεδο, σε όλο σχεδόν το έργο του συγγραφέα.